

Taisyklos patvirtintos
UAB „SB Asset Management“
2024 m. rugpjūčio 25 d. valdybos sprendimu Nr. 24
Taisyklos įsigalioja nuo 2024 m. lapkričio 5 d.
Taisyklių Nr. PF-S02-P005-058
Patvirtinta Lietuvos banko 2024 m. spalio 22 d.
sprendimu Nr. V 2024/(1.160.E-9004)-441-164

I. TAISYKLĖSE VARTOJAMOS SĄVOKOS IR TRUMPINIAI

1. Taisyklose vartojamos sąvokos:
  - 1.1. **Dalyvis** – fizinis asmuo, pagal Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą (toliau – Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas) pasirinkęs kaupti pensijų įmokas Valdymo įmonėje ir su Valdymo įmone sudaręs Sutartį dėl pensijų įmokų kaupimo Taisyklių nustatyta tvarka, kurio vardu mokamos pensijų įmokos ir kurio vardu atidaryta asmeninė Pensijų sąskaita;
  - 1.2. **Fondas** – papildomo savanoriško pensijų kaupimo **SB Index Progreso III** pensijų fondas, kurio turtas priklauso Dalyviams bendrosios dalinės nuosavybės teise, o šio turto valdymas perduotas Fondo Valdymo įmonei ir investuojamas pagal šias Taisykles;
  - 1.3. **Fondo vienetas** – Fondo Dalyviui priklausantio Pensijų turto vertės sąlyginis matas;
  - 1.4. **Finansinė priemonė (arba toliau FP)** – kaip tai apibrėžta Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme;
  - 1.5. **Išvestinės finansinės priemonės** – kaip tai apibrėžta Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme;
  - 1.6. **Kolektyvinio investavimo subjektas (arba toliau KIS)** – investicinis fondas ar investicinė bendrovė, kaip tai apibrėžta Kolektyvinio investavimo subjekto įstatyme;
  - 1.7. **Pensijų sąskaita** – pagal Sutartį atidaryta asmeninė Dalyvio sąskaita, į kurią Dalyvio vardu įrašomi jam tenkantys Fondo vienetai;
  - 1.8. **Pensijų turtas (arba toliau – Fondo turtas)** – Fondo už pensijų įmokas įsigyto turto (įskaitant laikinai neinvestuotą šiuo lešu dalį) bei investicijų pajamų (sąnaudų), gautų iš šio turto (lešų), suma;
  - 1.9. **Pinigų rinkos priemonės** – kaip tai apibrėžta Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme;
  - 1.10. **Priežiūros institucija (arba toliau – Lietuvos bankas)** – Lietuvos bankas, teisės aktuose nustatyta tvarka atliekantis valdymo įmonių licencijavimo ir veiklos priežiūros funkcijas;
  - 1.11. **Sutartis** – Valdymo įmonės ir Dalyvio ar jo vardu pensijų įmokas mokančio asmens Taisyklose nustatyta tvarka sudaryta raštinė pensijų kaupimo sutartis dėl pensijų įmokų kaupimo Dalyvio pasirinktame Valdymo įmonės valdomame Fonde;
  - 1.12. **Taisyklos** – šios Fondo taisyklos, kurios yra pagrindinis Fondo dokumentas ir yra neatskiriamas Sutarties dalis;
  - 1.13. **Valdymo įmonė** – UAB „SB Asset Management“ (juridinio asmens kodas 306241274, buveinės adresas: Gynėjų g. 14, 01109 Vilnius, Lietuvos banko suteiktos licencijos Nr. 22;
  - 1.14. **VP** – vertybiniai popieriai (nuosavybės VP, ne nuosavybės VP, perleidžiamieji VP);
2. Visos kitos Taisyklose vartojamos sąvokos yra suprantamos taip, kaip tai įtvirtinta pensijų kaupimo veikla reglamentuojančiuose teisės aktuose.
3. Santykiai, kurie nėra reglamentuoti Taisyklose, yra reguliuojami LR teisės aktų nustatyta tvarka.

Pensijų fondo investavimo strategija ir diversifikavimo reikalavimai aprašyti Taisyklių priede Nr. 1 ir yra neatskiriamas Taisyklių dalis.

II. ĮSTOJIMO Į FONDĄ DALYVAVIMO JAME IR IŠSTOJIMO IŠ JO SĄLYGOS IR TVARKA

4. Asmuo, norintis tapti Fondo Dalyviu, privalo sudaryti Sutartį su Valdymo įmone.
5. Dalyviu tam pamama įsigaliojus Sutarciai. Sutartis įsigalioja nuo pirmosios įmokos įmokėjimo į Pensijų sąskaitą dienos.
6. Dalyvavimas Pensijų Fonde baigiasi šiai atvejais:
  - 6.1. Valdymo įmonei įvykdžius savo įsipareigojimus Fondo Dalyviui;
  - 6.2. Dalyviui nutraukus Sutartį, nepereinant į kitą pensijų fondą, Taisyklių VIII skyriuje nustatyta tvarka;
  - 6.3. Dalyviui perėjus į kitą Valdymo įmonės pensijų fondą, Taisyklių IX skyriuje nustatyta tvarka;
  - 6.4. Dalyviui perėjus į kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondą, Taisyklių IX skyriuje nustatyta tvarka;
  - 6.5. Dalyviui mirus;
  - 6.6. LR teisės aktų nustatyta tvarka panaikinus Fondą;
  - 6.7. Fondo prijungus prie kito pensijų fondo arba sujungus su kitu pensijų fonda.
7. Pensijų įmokų mokėjimo nutraukimas ar kiti mokėjimo pažeidimai nėra pagrindas nutraukiti Sutartį ar apriboti Dalyvio nuosavybės teisę į Fondo turta.
8. Dalyvis turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį teisės aktų ir šių Taisyklių nustatyta tvarka.
9. Valdymo įmonei, akcincinkams, pensijų įmokų mokėtojui yra draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai riboti Fondo Dalyvio teisę nutraukti Sutartį.

III. SUTARTIES ŠALIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

Fondo Dalyvio teisės ir pareigos

10. Dalyvis turi teisę:
  - 10.1. nutraukti Sutartį su Valdymo įmone Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme bei Taisyklose nustatytais pagrindais;
  - 10.2. pereiti į kitą Valdymo įmonės valdomą papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondą;
  - 10.3. nutraukti Sutartį su Valdymo įmone ir sudaryti papildomo savanoriško pensijų kaupimo sutartį su kita valdymo įmone;
  - 10.4. gauti iš Valdymo įmonės informaciją apie Dalyvio Pensijų sąskaitoje įrašytus Fondo vienetus ir jų vertę, lešų investavimo strategiją ir pagal ją gautą investicijų grąžą, Valdymo įmonės, Fondo auditoriaus išvadą bei kitą Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nustatytą informaciją;
  - 10.5. gauti dalį Fonde sukauptų lešų, nenutraukiant Sutarties;
  - 10.6. perkelti dalį Fonde sukauptų lešų į kitą Valdymo įmonės valdomą papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondą, nenutraukiant Sutarties;
  - 10.7. gauti pensijų išmokas atsižvelgiant į Dalyvio vardu sukaupto pensijų turto dydį Taisyklių VI skyriuje nustatyta tvarka;
  - 10.8. nukelti pensijų išmokos mokėjimo pradžią ir būdą Taisyklių VI skyriuje nustatyta tvarka;
  - 10.9. testamentu palikti Dalyviui priklausantį Pensijų turto dalį;
  - 10.10. LR teisės aktuose nustatyta tvarka apskusti Valdymo įmonės veiksmus;
  - 10.11. atliki Taisyklose nurodytus veiksmus, naudojantis Valdymo įmonės nustatytomis elektroninėmis ryšio priemonėmis. Tokiu atveju bet kokie Dalyvio atliki Taisyklose numatyti veiksmai, naudojantis šiame punkte numatytomis elektroninėmis ryšio

- priemonėmis, yra prilyginami rašytinės formos dokumentams ir turi tokią pačią teisinę galiaj kaip ir rašytiniai (popieriniai) dokumentai;
- 10.12. naudotis kitomis LR teisés aktuose, Taisyklose ir Sutartyje numatytomis teisémis.
11. Dalyvis privalo:
- 11.1. per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo Valdymo įmonės pateiktų ir (ar) Sutartyje nurodytu asmeninio pobūdžiu duomenų (vardo, pavardės, asmens kodo, gyvenamosios vietas, telefono numerio, elektroninio pašto ar kt.) pasikeitimo pranešti apie tai Valdymo įmonei;
  - 11.2. rūpestingai saugoti ir tretiesiems asmenims neatskleisti duomenų bei priemonių, kurias Dalyvis naudoja prisiųgti prie Valdymo įmonės elektroninių paslaugų sistemų, bei nedelsiant informuoti Valdymo įmonę apie šiu priemonių pradima, slaptumo pažeidimą ar paviešinimą. Dalyvis, pažeidejus minėtą įsipareigojimą, visiškai atsako už visas dėl to kylančias pasekmes;
  - 11.3. vykdyti kitas Taisyklose ir LR teisés aktuose nustatytas pareigas.
12. Dalyvis atsako už informacijos, pateikiamas Valdymo įmonei, teisinguma, išskaitant visą jo pateikiama informacija, būtiną gyventojų pajamų ar kitiems pagal LR teisés aktus privalomiems mokėti mokesčiams išskaityti ir sumokėti LR teisés aktų nustatyta tvarka;

Valdymo įmonės teisés ir pareigos

13. Valdymo įmonė privalo:
- 13.1. veikti sąžiningai, teisingai ir profesionaliai geriausiomis Fondui ir jo Dalyviams salygomis bei ju interesais ir užtikrinti rinkos vientisumą;
  - 13.2. veikti rūpestingai, profesionaliai ir atsargiai;
  - 13.3. turėti ir taikyti veiklai reikalingas priemones ir procedūras;
  - 13.4. Pensiju turą naudoti, valdyti bei juo disponuoti turto patikėjimo teisés pagrindais bei atskirti ji nuo kitų valdomų pensiju fondų ir savo turto;
  - 13.5. vengti interesų konfliktų, o kai jų išvengti neįmanoma, užtikrinti, kad su Dalyviais būtų elgiamasi sąžiningai;
  - 13.6. užtikrinti, kad Fondo Dalyviai dalyvautų Fondų tapačiomis salygomis;
  - 13.7. užtikrinti, kad sprendimus dėl Pensiju turto valdymo priimantys asmenys turėtų tinkamą kvalifikaciją, darbo patirtį ir būtų nepriekaištingos reputacijos;
  - 13.8. Pensiju turą investuoti griežtais laikantis Taisykliu. Priede Nr. 1 nustatytos investavimo strategijos bei diversifikavimo reikalavimų ir imtis aktyvių priemonių padėčiai ištaisyti esant rinkos svyruvimams ar kitoms nuo Valdymo įmonės valios nepriklausančioms aplinkybėms;
  - 13.9. atidaryti kiekvienam Dalyviui, kuris su Valdymo įmonė sudaro Sutartį, asmeninę Pensiju sąskaitą;
  - 13.10. LR teisés aktuose nustatyta tvarka, salygomis ir terminais teikti Dalyviui XII skyriuje nurodytus ir kitus LR teisés aktuose nurodytus privalomus pranešimus;
  - 13.11. likus 3 mėnesiams iki senatvės pensijos amžiaus sukakties pranešti Dalyviams apie galimybę gauti pensiju išmoką arba nukelti išmokos mokėjimo pradžią;
  - 13.12. užtikrinti, kad Dalyviui pageidaujant, jam būtų prieinamos periodinės atskaitos, Taisykles, taip pat suteikta teisinga ir išsami informacija apie Dalyvio Pensiju sąskaitoje sukaupto turto dydį ir įmokų mokėjimą, Valdymo įmonės ir Pensiju fondo auditoriaus išvadas, investavimo galimybų pasirinkimą, su investicijomis susijusias rizikas ir išlaidas bei kitą teisés aktuose nurodytą informaciją;
  - 13.13. pranešti Valdymo įmonės interneto puslapyme www.sb.lt apie Valdymo įmonės valdybos

sprendimu pakeistus atskaitymų dydžius ar pakeista minimalų pensiju įmokų dydi;

- 13.14. užtikrinti Lietuvos Respublikos ir Europos Sajungos teisés aktais nustatytu Fondo Dalyvių asmens duomenų apsauga, saugoti asmens duomenis nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo arba atsitiktinio praradimo, pakeitimų, nesankcionuoto atskleidimo ar pateikimo;
- 13.15. Fondo turą naudoti, valdyti bei juo disponuoti turto patikėjimo teisés pagrindais;
- 13.16. išskaičiuoti ir sumokėti pagal LR teisés aktus privalomus mokėti mokesčius pagal Dalyvio pateiktą informaciją;
- 13.17. Valdymo įmonė turi kitas pareigas, numatytas teisés aktuose.
14. Valdymo įmonė turi teisę:
- 14.1. reikalauti, kad Dalyvis laiku ir tinkamai vykdysti Taisyklose nurodytas pareigas bei Sutartimi prisiimtus įsipareigojimus;
  - 14.2. daryti Taisykliu XI skyriuje numatytais atskaitymus;
  - 14.3. investuoti Fondo lešas į savo valdomus kolektyvinio investavimo subjektus (tokiu atveju nuo investuoto Fondo turto negali būti nuskaitomi valdymo, sékmės, įmokos ir keitimo mokesčiai) ir su Valdymo įmonė ar jos patronuojančia įmonė susijusių įmonių vertybinius popierius, laikydamas interesų konfliktų valdymui nustatyta LR teisés aktų reikalavimų;
  - 14.4. LR teisés aktų nustatyta tvarka dalį savo funkcijų, susijusių su Fondo valdymu, perduoti kitam turinčiam teisę teikti analogiškas paslaugas asmeniui;
  - 14.5. vienašališkai nutraukti Sutartį, jei Fondas Papildomo savanoriško pensiju kaupimo įstatymo nustatyta tvarka panaikinamas dėl Valdymo įmonės visuotinio akcininkų sprendimo likviduoti ar reorganizuoti Valdymo įmonę;
  - 14.6. nesudaryti Sutarties su asmeniu, kuris LR teisés aktų nustatyta tvarka neturi teisés tapti pensiju kaupimo dalyviu;
  - 14.7. naudotis kitomis LR teisés aktuose numatytomis teisémis.

IV. PENSIJŲ ĮMOKŲ MOKĖJIMO BŪDAI IR TVARKA

15. Pensiju įmokos gali būti mokamos periodiškai ir (ar) neperiodiškai, Sutartyje nustatyta tvarka ir terminais.
16. Pensiju įmokos mokamos tik pinigais į Sutartyje nurodyta Fondo sąskaitą. Pensiju įmokos mokamos tik eurais.
17. Pirmoji Pensiju įmoka turi būti sumokėta per 6 (šešis) kalendorinius metų mėnesius nuo Sutarties pasirašymo dienos.
18. Pensiju įmokų mokėjimo sustabdymas, nutraukimas ar kiti mokėjimo pažeidimai néra pagrindas nutraukti Sutartį ar apriboti Dalyvio nuosavybės teisę į Pensiju turto dalį.
19. Dalyvis arba atitinkamai pensiju įmokų mokėtojas turi teisę pavesti Valdymo įmonėi nuskaityti nuo Dalyvio arba atitinkamai nuo pensiju įmokų mokėtojo sąskaitos pasirinktą pensiju įmoką, pateikiant bankui tiesioginio debeto arba elektroninės sąskaitos mokėjimo nurodymus išskaityti pensiju įmoką į Sutartyje nurodytą Fondo sąskaitą.
20. Kai pensiju įmokas moka ne pats Dalyvis, pensiju įmokos tampa Dalyvio nuosavybe nuo to momento, kai į Fondo vienetus konvertuotos pensiju įmokos yra išskaitomas į Dalyvio Pensiju sąskaitą.
21. Pensiju išmokos sutartj sudariusio Dalyvio vardu negali būti mokamos pensiju įmokos.

V. PENSIJŲ SĄSKAITŲ ATIDARYMO, TVARKYMO IR UŽDARYMO BEI FONDO VIENETŲ APSKAITOS TVARKA

22. Valdymo įmonė Dalyvių Pensijų sąskaitas atidaro, tvarko, uždaro, veda Fondo vienetų apskaitą, vadovaujantis teisés aktų reikalavimais.
23. Dalyviui asmeninė Pensijų sąskaita atidaroma sudarius Sutartį. Informacija apie Pensijų sąskaitas yra konfidentiali. Ši informacija gali būti atskleista tik pačiam Dalyviui ar jo tinkamai igaliotam asmeniui, valstybės institucijoms, kurioms ji reikalinga funkcijoms atliliki ir kurių veiklą reglamentuojančių LR teisés aktai numato teisę tokia informaciją gauti bei kitais LR teisés aktais numatytais atvejais.
24. Fondo vienetai fiksuojami darant įrašą Dalyvio asmeninėje Pensijų sąskaitoje. Įrašai Dalyvio asmeninėje Pensijų sąskaitoje be Dalyvio sutikimo gali būti daromi tik LR teisés aktu nustatytais atvejais, taip pat taisant klaidas.
25. Pensijų sąskaitų įrašai, pažymintys Dalyviui priklausančių Fondo vienetų skaičiaus padidėjimą daromi tos dienos Fondo vienetų verte, kai Dalyvis įgijo teisę į atitinkamą Fondo vienetų skaičiaus padidėjimą.
26. Dalyvio Pensijų sąskaita uždaroma esant Taisyklių 6 punkte nurodytiems pagrindams.
27. Fondo Dalyvio pensijų įmokos, taip pat lėšos, pverstos iš kito Valdymo įmonės fondo ar kitos valdymo įmonės fondo, konvertuojamos į Fondo vienetus, kurie įrašomi į Dalyvio Pensijų sąskaitą, Taisyklių VII dalyje numatyta tvarka.

VI. PENSIJŲ IŠMOKŲ IŠ FONDO MOKĖJIMO BŪDAI IR TVARKA

Dalias Fonde sukauptų lėšų išmokėjimas, nenutraukiant pensijų kaupimo sutarties

28. Fondo Dalyvis, užpildęs Valdymo įmonės nustatytos formos raštinį prašymą, turi teisę atsiimti dalį Fonde sukauptų lėšų, nenutraukiant Sutarties.
29. Fondo Dalyvis turi teisę atsiimti dalį Fonde sukauptų lėšų savo Pensijų sąskaitoje paliekant ne mažiau kaip 1 (viena) Fondo vieneta.
30. Fondo vienetai į pinigines lėšas Fondo Dalyvio rašytinio prašymo pagrindu yra konvertuojami Taisyklių 51 ir 52 punktuose nustatyta tvarka ir terminais.

Teisės į pensijų išmoką įgijimas

31. Teisė į Pensijų išmokas įgyjama, kai Fondo Dalyviui sukanka amžius, kuris yra 5 (penkeriais) metais mažesnis už pensinį amžių, nustatyta valstybinei socialinio draudimo senatvės pensijai gauti.
32. Fondo Dalyvis, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu (iki 2005 m. liepos 1 d. – Valstybinės medicininės socialinės ekspertizės komisijos pripažintas I arba II grupės invalidu), įgyja teisę į Pensijų išmokas nuo darbingumo lygio nustatymo (invalidumo pripažinimo) dienos.
33. Dalyvis, įgijęs teisę į pensijų išmoką, turi teisę nukelti pensijų išmoką mokėjimo pradžią. Šio termino nukėlimo laikotarpiu toks asmuo lieka pensijų kaupimo dalyviu. Jeigu Dalyvis raštu nesikreipia į Valdymo įmonę dėl pensijų išmokos mokėjimo, laikoma, kad Dalyvis pasinaudojo teise nukelti išmokos mokėjimo pradžią.

Pensijų išmokos mokėjimo būdai ir jų pasirinkimas

34. Pensijų išmokos Fondo Dalyvio, sulaukusio šių Taisyklių 31 punkte numatyto amžiaus ar įvykus juridiniam faktui, numatytam šių Taisyklių 32 punkte, pasirinkimu gali būti mokamos šios būdais:
  - 34.1. išmokant vienu kartu (vienkartine pensijų išmoka);
  - 34.2. reguliarai dalimis – periodine pensijų išmoka (reguliarai dalimis konvertuojant Pensijų sąskaitoje įrašytus Fondo vienetus į pinigus ir juos išmokant);
  - 34.3. nuperkant anuitetą gyvybės draudimo įmonėje, vykdantje gyvybės draudimo veiklą.

35. Kreipdamasis dėl pensijų išmokos, Dalyvis privalo Valdymo įmonei pateikti nustatytos formos raštinį prašymą, asmens tapatybės dokumentą, o šių Taisyklių 32 punkte nurodytu atveju papildomai privalo pateikti dokumentą, patvirtinančį Dalyvio pripažinimą nedarbingu ar iš dalies darbingu.
36. Dalyvis turi teisę pasirinkti bet kurį šių Taisyklių 34 punkte numatyta pensijų išmokos mokėjimo būdą. Valdymo įmonė turi ne vėliau negu prieš sudarant pensijų išmokos sutartį su Dalyviu pranešti Dalyviui apie būtinybę pasirinkti pensijų išmokos mokėjimo būdą.
37. Jei Dalyvis pasirenka šių Taisyklių 34.3 papunktyje numatyta pensijos išmokos mokėjimo būdą, anuitetas perkamas Dalyvio pasirinktoje draudimo įmonėje, vykdantje gyvybės draudimo veiklą, už jo Pensijų sąskaitoje apskaičiuotas sumas. Pensijų anuitetas įgyjamas Dalyviui pasirašius anuiteto sutartį su pensijų anuitetų mokėtoju. Pensijų anuiteto mokėtoju gali būti tik gyvybės draudimo veiklą vykdanti draudimo įmonė.

Pensijų išmokos mokėjimo tvarka

38. Taisyklių 34 punkte nurodytos pensijų išmokos mokamos Dalyviui, kai Dalyvis ir Valdymo įmonė raštu sudaro pensijų išmokos sutartį.
39. Pensijų išmokos sutartis sudaroma, kai Dalyvis Valdymo įmonei pateikia visus Taisyklių 35 punkte numatytais dokumentus.
40. Pensijų išmokos pradedamos mokėti nuo pensijų išmokos sutartyje nurodytos dienos, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo Dalyvio kreipimosi ir dokumentų, patvirtinančių Dalyvio teisę į pensijų išmokas, pateikimo Valdymo įmonė dienos.
41. Valdymo įmonė atsako už savalaikį ir teisingą pensijų išmokų, išmokamų Taisyklių 34.1. ir 34.2. papunkčiuose numatytu būdu, mokėjimą pagal pensijų išmokos sutartyje nustatytas sąlygas.
42. Pensijų išmokos sutartį sudariusio Dalyvio vardu negali būti mokamos pensijų įmokos į tą patį Fondą. Pensijų turtas, susidarens iš lėšų, Dalyvio vardu perverstų Fondui po pensijų išmokos sutarties su Dalyviu sudarymo, pensijų išmokos sutartyje nustatyta tvarka turi būti išmokamas Dalyviui (jeigu pensijų išmokos jau išmokėtos) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tų lėšų gavimo arba pridedamas prie mokėtinų pensijų išmokų (jeigu jos dar neišmokėtos).
43. Sudarius pensijų išmokos sutartį, Dalyviui priklausantis pensijų turtas iki išmokėjimo lieka Dalyvio sąskaitoje.
44. Vienkartinė ar periodinės pensijų išmokos, kurias turėjo sumokėti Valdymo įmonė, nesumokėtos dėl Dalyvio mirties, išmokamos Dalyvio įpėdiniams LR civilinio kodekso nustatyta tvarka.

VII. PENSIJŲ ĮMOKŲ KONVERTAVIMO Į FONDO VIENETUS IR FONDO VIENETŲ KONVERTAVIMO Į PINIGUS BEI PINIGŲ IŠMOKĖJIMO TVARKA

Piniginių lėšų konvertavimas į Fondo vienetus

45. Gaunamos pensijų įmokos, taip pat lėšos, pverstos iš kito Valdymo įmonės fondo ar kitos valdymo įmonės fondo, konvertuojamos į Fondo vienetus ir jų dalis, o šie įrašomi į Dalyvio Pensijų sąskaitą.
46. Lėšų pervedimo iš kito Valdymo įmonės fondo ar kitos valdymo įmonės fondo atveju, atskaitymai už pervedamą lėšų sumą netairomi.
47. Pinigai į Fondo vienetus konvertuojami kitą darbo dieną po piniginių lėšų gavimo į Fondo sąskaitą dienos. Pensijų įmokos, į Fondo sąskaitą įskaitytos nedarbo diena, laikomas gautomis pirmą po pinigu įskaitymo einančią darbo dieną.
48. Pinigai konvertuojami į Fondo vienetus Fondo vieneto verte, esančią pinigu gavimo į Fondą dieną (Fondo vienetu

(jų dalių) vertė apskaičiuojama Taisyklių X dalyje nustatyta tvarka.)

Fondo vienetų konvertavimas į pinigines lėšas

49. Valdymo įmonė, sudariusi su Dalyviu pensijų išmokos sutarti, Taisyklių VII skyriuje nustatyta tvarka, kitą darbo dieną Pensijų sąskaitoje išrašytus Fondo vienetus konvertuoja į pinigus pensijų išmokos sutarties sudarymo dienos vienetų verte.
50. Nuo 49 punkte nurodytos Fondo vienetų konvertavimo į pinigus dienos, iš pensijų sąskaitos néra daromi jokie Taisyklėse numatyti atskaitymai, nebent LR teisés aktai nustato kitaip.
51. Jeigu Taisyklėse ar LR teisés aktuose numatytais atvejais turi būti išmokamos ar pervedamos Dalyvio sukauptos lėšos ar jų dalis, Valdymo įmonė, gavusi nustatytos formos rašytinį prašymą ir atitinkamus dokumentus, kitą darbo dieną Dalyvio Pensijų sąskaitoje išrašytus Fondo vienetus konvertuoja į pinigus dokumento gavimo dienos Fondo vienetų verte ir ne vėliau kaip per 7 darbo dienas juos pverda į prašyme nurodytą sąskaitą, atskaičius, jei taikoma, pagal LR teisés aktus privalomus mokėti mokesčius.
52. Pinigų suma, gauta konvertavus Fondo vienetus, apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisykles iki dviejų skaičių po kablelio.

VIII. SUTARČIŲ SUDARYMO, KEITIMO IR NUTRAUKIMO SĄLYGOS IR TVARKA

53. Sutartis sudaroma rašytine forma tarp Dalyvio ir Valdymo įmonės ar jos tinkamai įgalioto asmens. Prieš sudarant Sutarti, Dalyvis supažindinamas su Taisyklėmis, kurios yra neatiskiriamos Sutarties dalis.
54. Bet kokie šiame skyriuje numatyti veiksmai, Dalyvio atliki naudojantis Valdymo įmonės Dalyviui Sutartyje nustatyta tvarka suteikta prieiga prie jo asmeninės elektroninės paskyros Valdymo įmonės administruojamoje informacinėje sistemoje laikantis Valdymo įmonės nustatytų taisyklių bei tvarkos, yra prilyginami rašytinei (popierinei) formai ir turi tokią pačią teisinę galiai kaip ir rašytinis (popierinis) dokumentas. Sutarties ar kito šiame skyriuje nurodyto dokumento patvirtinimas Dalyvio asmeninėje elektroninėje erdvėje arba jo pasirašymas elektroniniais kanalais Dalyviui suteiktais slaptažodžiais, kodais ir (arba) kitomis tapatybė patvirtinančiomis priemonėmis yra suprantamas kaip fizinių dokumento pasirašymas.
55. Jeigu Valdymo įmonė sudaro tokią galimybę, Sutartis gali būti sudaroma internetu ir Dalyviui priklausantis sutarties egzempliorius bei Taisyklės pateikiamos elektroniniu būdu. Tokiu atveju Sutartis šalių pasirašoma elektroniniu parašu, atitinkančiu teisés aktų elektroniniams parašui keliamus reikalavimus, ir turi tokią pačią juridinę galią, kaip ir fiziskai pasirašyta sutartis.
56. Jei Dalyvis nesumoka pirmosios Pensijų įmokos Taisyklių 17 punkte nurodytu terminu, jo Sutartis laikoma neįsigaliojusia, ir Pensijų sąskaita, atidaryta Dalyviovardu, yra uždaroma.
57. Sutartis keičiama joje numatyta tvarka. Pasikeitus Sutartyje nurodytai asmeninėi Dalyvio informacijai (vardui, pavardei, asmens kodui, gyvenamajai vietai, telefono numeriu, elektroniniu paštui), prie Sutarties pridedamas Dalyvio rašytinis pranešimas apie pasikeitusius duomenis ir papildomas Sutarties priedas nesudaromas.
58. Keičiant Taisykles, kartu (be atskiro susitarimo) keičiama ir Sutarties tipinė forma.
59. Sutarties galiojimas pasibaigia Taisyklių 6 punkte numatytais atvejais.
60. Dalyvis turi teisę bet kada išstoti iš Fondo. Šiuo atveju Valdymo įmonė pateikiamas Dalyvio rašytinis pranešimas dėl Sutarties nutraukimo. Fondo vienetai į pinigines lėšas

konvertuojami ir Dalyviui priklausančios piniginės lėšos pervedamos Taisyklių VII dalyje nurodyta tvarka.

61. Pensijų kaupimo sutarties nutraukimo nepereinant į kitą pensijų fondą atveju Valdymo įmonė atskaitymų iš Dalyviui priklausančių piniginių lėšų nedaro, išskyrus pagal LR teisés aktus privalomus mokėti mokesčius.
62. Valdymo įmonėi, jos akcininkams ir kitiems asmenims draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai riboti Dalyvio teisę nutraukiti pensijų kaupimo sutartį nepereinant į kitą pensijų fondą.
63. Valdymo įmonė neturi teisés nutraukiti Sutarties be Dalyvio sutikimo, išskyrus LR teisés aktuose nustatytais atvejais.

IX. DALIES LĖŠŲ PERKĖLIMO IR PERĖJIMO Į KITĄ VALDYMΟ ĮMONĖS FONDĄ AR KITOS VALDYMΟ ĮMONĖS FONDĄ TVARKA

Dalyvio perėjimas į kitą valdymo įmonės fondą

64. Dalyvis turi teisę pereiti į kitą Valdymo įmonės pensijų fondą, Valdymo įmonėi pateikęs nustatytos formos prašymą ir sudaręs naują Sutartį.
65. Pereinant į kitą Valdymo įmonės valdomą pensijų fondą Sutartis nutraukiama bei yra sudaroma nauja sutartis tarp tų pačių Šalių. Valdymo įmonė per 1 (vieną) darbo dieną nuo naujos sutarties sudarymo dienos konvertuoja Fondo vienetus į pinigus sutarties sudarymo dienos Fondo vienetų verte ir ne vėliau kaip per 7 darbo dienas pverda juos į Dalyvio pasirinktą Valdymo įmonės pensijų fondą.
66. Dalyvio perėjimas į kitą Valdymo įmonės pensijų fondą turi vykti taip, kaip numatyta šiose Taisyklėse ir pensijų fondo, į kurį Dalyvis pereina, taisyklėse.
67. Dalyvis turi teisę pereiti į kitą Valdymo įmonės pensijų fondą nedarant jokių atskaitymų iš Dalyviui priklausančių lėšų. Ši Dalyvio teisė neribojama perėjimų skaičiumi ar laikotarpiu.

Dalias sukauptų lėšų perkėlimas į kitą Valdymo įmonės fondą

68. Dalyvis turi teisę, nenutraukiant Sutarties, perkelti dalį Fondė sukauptų lėšų į kitą Valdymo įmonės valdomą papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondą, Valdymo įmonėi pateikęs jos nustatytos formos prašymą. Toks prašymas gali būti pateiktas, jeigu Dalyvis yra sudaręs arba kartu su prašymu sudaro pensijų kaupimo sutartį dėl pensijų kaupimo tame kitame pensijų fonde.
69. Dalyvis teisę perkelti dalį Fondė sukauptų lėšų į kitą Valdymo įmonės valdomą papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondą turi teisę tik tuo atveju, jeigu Dalyvio Pensijų sąskaitoje yra paliekamas ne mažiau kaip 1 (vienas) Fondo vienetas.
70. Valdymo įmonė per 1 (vieną) darbo dieną nuo Taisyklių 68 punkte nurodyto prašymo gavimo dienos konvertuoja Dalyvio prašymu nurodytą Fondo vienetų kiekį į pinigus prašymo gavimo dienos Fondo vienetų verte ir ne vėliau kaip per 7 darbo dienas pverda į Dalyvio pasirinktą kitą Valdymo įmonės papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondą.

Dalyvio perėjimas į kitos valdymo įmonės pensijų fondą

71. Dalyvis turi teisę pereiti į kitos valdymo įmonės valdomą papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondą Valdymo įmonėi pateikęs nustatytos formos rašytinį prašymą ir sutarties, sudarytos su priimančiaja valdymo įmonė, kopija.
72. Valdymo įmonė, gavusi Taisyklių 71 punkte išvardintus dokumentus, kitą darbo dieną Dalyvio Pensijų sąskaitoje išrašytus Fondo vienetus konvertuoja į pinigus dokumentų gavimo dienos Fondo vienetų verte ir ne vėliau kaip per 7 darbo dienas juos pverda į kitos valdymo įmonės pensijų fondo sąskaitai.

73. Dalyvio perėjimas į kitos valdymo įmonės fondą turi vykti pagal sąlygas, numatytas šiose Taisyklose ir kitos valdymo įmonės fondo, į kurį Dalyvis pereina, taisyklose.
74. Valdymo įmonei, jos akciniams ir kitiems asmenims draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai riboti Dalyvio teisę pereiti į kitos valdymo įmonės pensijų fondą.

**X. GRYNUJŲ AKTYVŲ VERTĖS APSKAIČIAVIMO,
FONDO VIENETŲ VERTĖS APSKAIČIAVIMO
TAISYKLĖS IR SKELBIMO TVARKA**

75. Fondo grynujų aktyvų vertė (GAV) apskaičiuojama iš Fondo turto vertės atėmus trumpalaikius ir ilgalaikius finansinius įspareigojimus.
76. Fondo vieneto vertė nustatoma GAV padalijus iš visų apyvartoje esančių Fondo vienetų skaičiaus.
77. Pradinė Fondo vieneto vertė – 1 EUR.
78. Fondo vieneto vertė skaičiuojama keturių skaičių po kablelio tikslumu ir apvalinama pagal matematines apvalinimo taisykles.
79. Praėjusios dienos Fondo vieneto vertė yra apskaičiuojama kiekvieną darbo dieną ir paskelbiama ne vėliau kaip iki einamosios darbo dienos 17 val. interneto svetainėje www.sb.lt.
80. Fondo grynieji aktyvai vertinami eurais. Fondo grynujų aktyvų, kurie nėra denominuoti eurais, vertė eurais yra nustatoma pagal Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymą ir Valdymo įmonės patvirtintą Fondų apskaitos politiką.
81. Fondo grynieji aktyvai įvertinami jų tikrąjų vertę, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir Valdymo įmonės patvirtintomis grynujų aktyvų skaičiavimo procedūromis. Vertinant grynuosius aktyvus vadovaujamas tokiais principais:
- 81.1. Finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma pagal vienai paskelbtą tos priemonės uždarymo kainą arba, jei uždarymo kainos nėra – pagal vienai paskelbtą vidutinę rinkos kainą tos reguliuojamos rinkos ir (arba) daugiašalės prekybos sistemos, kurioje prekyba šiomis priemonėmis pasižymi didesniu likvidumu, reguliarumu ir dažnumu, išskyrus atvejus, nustatytus Lietuvos banko patvirtintoje Grynujų aktyvų skaičiavimo metodikoje;
- 81.2. Finansinių priemonių, kuriomis neprekiaujama reguliuojamose rinkose, tikroji vertė nustatoma pagal valdymo įmonės patvirtintas grynujų aktyvų skaičiavimo procedūras;
- 81.3. Kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal kolektyvinio investavimo subjekto nustatyta GAV arba paskutinę vienai paskelbtą išpirkimo kainą;
- 81.4. Terminuoti indėliai bankuose vertinami amortizuota savikaina;
- 81.5. Grynieji pinigai ir lėšos kredito įstaigose, išskyrus terminuotuosius indėlius, vertinami nominaliaja verte;
- 81.6. Kitas turtas vertinamas pagal labiausiai tikėtina pardavimo kainą, nustatyta pagal parinktą vertinimo modelį, kuris finansų rinkoje yra visuotinai taikomas ir pripažintas.

**XI. TAIKOMŲ ATSKAITYMŲ APSKAIČIAVIMO
METODIKA, DYDIS IR MOKĖJIMO TVARKA**

Atskaitymai valdymo įmonei

82. Maksimalūs atskaitymų Valdymo įmonei dydžiai yra pateikti šioje lentelėje*:

82.1	Atskaitymai už Fondo valdymą (per metus nuo Fondo vidutinės metinės grynuju aktyvų vertės)	0,59 %
82.2.	Sudarius sutartį iki 2024-12-31 startinis mokesčis nėra taikomas. Po šio termino sudarytomis sutartims startinis mokesčis už Fondo valdymą, atskaitomas nuo kiekvienos įmokėtos pensijų įmokos: **	
82.2.1	Per pirmuosius 12 mėnesių nuo tapimo Dalyviu (pagal Taisyklių 5 punktą)	30 %, ne mažiau 200 euru, bet ne daugiau 300 euru
82.2.2	Praėjus 82.2.1 punkte nurodytam terminui ir neatskaičius minimalios 200 eurų sumos:	30 %, iki kol pasiekiamas 200 eurų suma
82.2.3	Dalyviui perėjus iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo:	0,00 %, jei tenkinama 84 punkto sąlyga
82.3.	Atskaitymai už dalies Fondų sukauptų lėšų atsiémimą, nenutraukiant Sutarties (nuo atsiimamos lėšų sumos):	
82.3.1.	Kai dalis Fondų sukauptų lėšų atsiimama ne dažniau kaip kartą per du kalendorinius metus	0,00 %
82.3.2.	Kai dalis Fondų sukauptų lėšų atsiimama nuo paskutinio lėšų atsiémimo nepraejus dviem kalendoriniams metams	10,00 %
	* Lentelėje pateikti maksimalūs atskaitymų dydžiai, kurie negali būti viršijami, tačiau šie dydžiai gali būti ir mažesni. Konkrečius atskaitymų dydžiai nustatomi Valdymo įmonės valdybos, kuri turi teisę vienašališkai maksimalių atskaitymų dydžių ribose didinti ar mažinti atskaitymų dydžius, sprendimu ir skelbiami Valdymo įmonės tinklapyje www.sb.lt ne vėliau nei likus 5 dienoms iki pasikeitimų įsigaliojimo. ** Kai į Fondą įmokas savo darbuotojų (Dalyvių) naudai perveda darbdavys, startinis mokesčis, išskaičiuojamas nuo kiekvienos įmokėtos pensijų įmokos mokamos tiek darbdavio už darbuotoją (Dalyvi), tiek mokamos paties Dalyvio ar kitų trečiųjų asmenų, nustatomas atskiru susitarimu tarp Valdymo įmonės ir Dalyvių darbdavio. Šiuo susitarimu gali būti nustatoma ir mažesnė minimali startinio mokesčio suma. Šis mokesčis priklauso nuo kaupime dalyvaujančių darbuotojų (Dalyvių) skaičiaus ir kitų aplinkybių, tačiau bet kuriuo atveju neviršys Taisyklių 82.2 punkte nustatytos maksimalios atskaitymo iš kiekvienos įmokėtos pensijų įmokos ribos.	

83. Valdymo įmonė kaupia dokumentus, pagrindžiančius atskaitymų Valdymo įmonei apskaičiavimą.
84. Startinis mokesčis už Fondo valdymą atskaitomas nuo kiekvienos įmokėtos pensijų įmokos per pirmuosius 12 mėnesių nuo tapimo Dalyviu (Taisyklių 5 punktas). Šis mokesčis taikomas tik naujiems Dalyviams, kurių Sutartys sudarytos nuo 2025-01-01 ir įsigaliojo po informacijos apie šį mokesčio taikymą paskelbimo tinklalapyje www.sb.lt, ir Dalyviams, perejusiems iš kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo. Pastaruoju atveju iš kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo į Fondą perkeliama sumai startinis mokesčis nėra taikomas, tačiau taikomas po perkėlimo mokamoms įmokoms. Dalyviui taikomas startinis mokesčis

Nr.	Pavadinimas	Proc. išraiška

- Yra ribojamas 300 eurų suma, tačiau jis atskaitomas tol, kol pasiekiamama minimali 200 eurų riba. Dalyvių, pereinančiu iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo, naujoms įmokoms startinis mokesčius nėra taikomas tik tuo atveju, jei tarp Valdymo įmonės valdomų pensijų fondų pervedamų lėšų suma yra didesnė nei 2000 EUR ir nuo sutarties įsigaliojimo kitame Valdymo įmonės valdomame pensijų fonde yra praėję daugiau nei 12 mėnesių.
85. Atskaitymai už Fondo valdymą (atlyginimas Valdymo įmonei) skaičiuojami kaupimo principu kiekvieną darbo dieną nuo Fondo vidutinės metinės grynuų aktyvų vertės, laikantis vienalaikiškumo principo. Atlyginimas Valdymo įmonei mokamas kas mėnesį iki kito mėnesio 10 (dešimtos) dienos.
86. Atskaitymai nuo dalies Fonde sukauptų lėšų, nenutraukiant Sutarties, kai dalis Fonde sukauptų lėšų atsiimama nuo paskutinio lėšų atsiémimo nepraejus dvejims kalendoriniams metams, netaikomi Dalyviui įgijus teisę į pensijų išmoką Taisyklių VI skyriuje nustatyta tvarka.

Atlyginimas depozitoriumui

87. Atlyginimas Depozitoriumui už Depozitoriumo pagal sutartį suteiktas paslaugas bendrai sudaro ne daugiau kaip 0,15 proc. nuo Fondo vidutinės metinės grynuų aktyvų vertės. Atlyginimas Depozitoriumui mokamas paslaugų teikimo sutartyje numatyta tvarka ir terminais.
88. Atlyginimas Depozitoriumui skaičiuojamas kaupimo principu kiekvieną darbo dieną, laikantis vienalaikiškumo principo.

Kitos išlaidos

89. Iš Fondo lėšų yra apmokamos šios išlaidos:
- 89.1. atlyginimas prekybos VP tarpininkams už pirkimo, pardavimo, kitus atlikus sandorius ir/ar veiksmus, susijusius su Fondo turta sudarančiais ir/ar Fondo įsigyjamais VP;
- 89.2. su Fondo turto investavimu susijusios valiutų keitimo ir piniginių lėšų pervedimo išlaidos, taip pat išlaidos, susijusios su banko sąskaitos aptarnavimu, tiesioginio debeto, elektroninės sąskaitos pavedimo ar įmokų mokėjimo kortelėmis, panašiomis mokėjimo priemonėmis ar mokėjimų sistemomis paslaugos suteikimu Dalyviui;
- 89.3. išlaidos, susijusios su auditu paslaugų suteikimu.
- 89.4. išlaidos, susijusios su teisinių paslaugų suteikimu, kurios bendrai gali sudaryti ne daugiau kaip 0,3 procento nuo vidutinės metinės Fondo grynuų aktyvų vertės.
90. Šių Taisyklių 89 punkte numatyta atskaitymų suma negali viršyti 0,3 procento nuo vidutinės metinės Fondo grynuų aktyvų vertės.
91. Visos kitos šiose Taisyklių nenumatytos arba nustatytas ribas viršiančios išlaidos dengiamos Valdymo įmonės sąskaita.

XII. INFORMACIJOS TEIKIMO TVARKA

92. Dalyvis pagrindinę informaciją apie savo Pensijų sąskaitą gali sužinoti naudodamas jam suteikta prieiga prie Valdymo įmonės administruojamas elektroninės sistemos.
93. Valdymo įmonė ne vėliau kaip per 4 (keturis) mėnesius po kalendorinių metų pabaigos Dalyviui pateikia metini pranešimą apie jo Pensijų sąskaitą. Pranešimas pateikiamas Dalyvio asmeninės pensijų sąskaitos paskyroje pensijų sąskaitų internete sistema ir Sutartyje sutartu ar vėliau Dalyvio Sutartyje nustatyta tvarka pasirinktu informacijos pateikimo būdu. Metiniame pranešime pateikiama informacija apie Dalyviui sumokėtų pensijų įmokų dydį (nurodant įmokų mokėtojų ar mokėtojus), jo asmeninėje Pensijų sąskaitoje apskaičiuoto pensijų turto dydį (i pensijų sąskaitą įrašytų Fondo vienetų skaičiu, jų vertę), metinę Fondo investicijų grąžą, išskaitytų mokesčių dydį.

94. Informacija apie Valdymo įmonės buveinės, telefono, fakso numerių elektroninio pašto, interneto svetainės adreso ir sąskaitos numerio banke pasikeitimą pateikiama Valdymo įmonės interneto puslapyje www.sb.lt.
95. Informacija apie Taisyklių pakeitimus visiems Dalyviams pateikiama raštu arba elektroniniu paštu ne vėliau kaip prieš 20 kalendorinių dienų iki pakeitimų įsigaliojimo.
96. Dalyviai kiekvieną dieną gali susipažinti su investavimo riziku aprašymu, Fondo taisykliemis, periodiniem ir finansinėmis ataskaitomis, auditu išvadomis, atskaitymais iš Pensijų turto ir jų dydžiais, bei kita informacija svetainėje www.sb.lt.
97. Dalyvis Fondo periodinių finansinių ataskaitų, Taisyklių, kitų Taisykliose minimų dokumentų kopijas turi teisę gauti nemokamai, pateikęs prasmą Valdymo įmonei.
98. Visi kiti pranešimai, kuriuos Valdymo įmonė privalo pateikti asmeniškai Dalyviui pagal LR teisés aktuose numatytais reikalavimus, pateikiами Sutartyje sutartu informacijos gavimo būdu.
99. Valdymo įmonei nepavykus Dalyviui skirto pranešimo įteikti Sutartyje sutartu ar vėliau Dalyvio Sutartyje nustatyta tvarka pasirinktu informacijos gavimo būdu, pranešimas Dalyviui yra pateikiamas Dalyvio asmeninės pensijų sąskaitos paskyroje pensijų sąskaitų internete sistemoje ir tas pats pranešimas pakartotinai nėra siunčiamas, nebent yra gautas rašytinis Dalyvio prašymas.
100. Visa kita informacija ir (ar) pranešimai, nenurodyti šioje Taisyklių dalyje, skelbiami tinklapje www.sb.lt.

XIII. DEPOZITORIUMAS

101. Pensijų fondo turta saugančio Depozitoriumo duomenys: AB SEB bankas,
Konstitucijos pr. 24, LT- 08105, Vilnius.
102. Depozitoriumas privalo:
- 102.1. veikti Fondo Dalyvių naudai;
- 102.2. užtikrinti, kad Fondo vienetų vertė būtų skaičiuojama pagal Lietuvos teisés aktų ir Taisyklių reikalavimus;
- 102.3. vykdyti Valdymo įmonės nurodymus, jei jie nepriėštarauja Lietuvos teisés aktų ir Taisyklių reikalavimams;
- 102.4. užtikrinti, kad Fondo turtas būtų naudojamas pagal Lietuvos teisés aktų ir Taisyklių reikalavimus;
- 102.5. užtikrinti, kad lėšų ir Fondo vienetų konvertavimas vyktų pagal Lietuvos teisés aktų ir Taisyklių reikalavimus;
- 102.6. apie visus pastebėtus Lietuvos teisés aktų ir (ar) Taisyklių pažeidimus raštu pranešti Lietuvos bankui ir Valdymo įmonės valdybai;
- 102.7. pateikti Valdymo įmonei visus dokumentus, reikalingus finansinėms atskaitoms sudaryti.
- 102.8. Vykdysti kitas Lietuvos teisés aktuose ir sutartyje su Valdymo įmone nustatytas pareigas.
103. Depozitoriumas atsako už žalą, padarytą Dalyviams ir (ar) Valdymo įmonei dėl to, kad jis neatliko savo pareigų ar netinkamai jas atliko.
104. Lietuvos teisés aktų nustatytais atvejais ir tvarka, esant Valdymo įmonės licencijos galiojimo panaikinimo ar stabdymo atvejui, depozitoriumas laikinai perima teises ir pareigas, atsirandancias iš Sutarčių. Depozitoriumas privalo perduoti Fondo turto valdymą kitai valdymo įmonei per 3 (trys) mėnesius nuo teisių ir pareigu, atsirandancių iš Sutarčių, perėmimo dienos. Jei per 3 (trys) mėnesius teisės ir pareigos, atsirandancios iš Sutarčių, neperduodamas kitai valdymo įmonei, Fondas turi būti panaikinamas ir Fondo turtas padalijamas Dalyviams Depozitoriumo valdybos sprendimu Lietuvos teisés aktų nustatyta tvarka.
105. Depozitoriumas negali kartu verstis ir Valdymo įmonės veikla, išskyrus Taisyklių 104 punkte nustatytą atvejį. Depozitoriumas turi teisę perduoti savo funkcijas ar jų dalį kitiemis depozitoriumams, tačiau tai jo neatleidžia nuo atsakomybės.

106. Valdymo įmonė Depositoriumą gali pakeisti tik tuo atveju, jeigu Lietuvos bankas išdavė leidimą arba Lietuvos banko nurodymu.

XIV. TAISYKLIŲ KEITIMO IR (AR) PAPILDYMO TVARKA

107. Taisyklių pakeitimius ir (ar) papildymus tvirtina Valdymo įmonės valdyba. Taisyklių pakeitimai ir (ar) papildymai laikomi priimtais, kai juos patvirtina Lietuvos bankas.

108. Valdymo įmonė vienašališkai keisti Taisykles gali šiais atvejais:

- 108.1. pasikeitus įstatymams ir kitiems teisės aktams, reglamentuoantiems pensijų kaupimo veiklą;
- 108.2. pasikeitus Fondo investavimo strategijai;
- 108.3. kai keičiami Fondų valdymo principai;
- 108.4. kai keičiamas depozitoriumas ir (arba) jo pareigos;
- 108.5. kitais šioje dalyje nepaminėtais atvejais, jeigu Taisyklių pakeitimai nepablogina Dalyvių padėties palyginus su ta, kuri buvo prieš Taisyklių pakeitimą;
- 108.6. kitais LR teisės aktų numatytais atvejais.

109. Valdymo įmonė privalo Dalyvio pasirinktu būdu informuoti kiekvieną Dalyvį apie Taisyklių pakeitimus ne vėliau kaip prieš 20 (dvidešimt) dienų iki pakeitimu įsigaliojimo, išskyrus LR teisės aktų nustatyta išimtis. Taisyklių pakeitimai įsigalioja praėjus 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo jų patvirtinimo Lietuvos banke.

110. Taisyklių pakeitimai taikomi visiems Dalyviams.

111. Teisės aktų ir Taisyklių nustatyta tvarka pakeitus Taisykles laikoma, kad be atskiro šalių susitarimo pakeistos ir atitinkamos pensijų kaupimo sutarties nuostatos.

XV. FONDO PANAIKINIMO SĄLYGOS IR TVARKA.

PANAIKINTO FONDO TURTO PERDAVIMO TVARKA

112. Fondas gali būti panaikinamas:

- 112.1. Valdymo įmonės valdybos sprendimu;
- 112.2. teismo sprendimu.
- 113. Fondą Valdymo įmonės valdybos sprendimu galima panaikinti gavus išankstinį Lietuvos banko leidimą ir esant bent vienai iš šių sąlygų:
  - 113.1. Valdymo įmonė yra įvykdžiusi visus įsipareigojimus Dalyviams;
  - 113.2. visi Dalyviai pereina į kitą pensijų fondą (Fondo turto per davimui taikoma Taisyklių XVII dalis);
  - 113.3. Valdymo įmonė likviduojama arba reorganizuojama.
- 114. Apie sprendimą panaikinti Fondą Valdymo įmonė ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos turi pranešti Dalyviams ir Lietuvos bankui bei paskelbti savo internetinėje svetainėje www.sb.lt.
- 115. Fondas laikomas panaikintu, kai Lietuvos bankas pripažysta Fondo taisykles netekusiomis galios, o 113.3 punkto atveju – teismo nutarties įsiteisėjimo dieną.

XVI. FONDO JUNGIMO TVARKA

116. Fondo jungimas vykdomas LR teisės aktuose numatyta tvarka, gavus išankstinį Lietuvos banko leidimą.

117. Informaciją apie planuojamą vykdyti pensijų fondų jungimą Valdymo įmonė pateikia jungiamų pensijų fondų dalyviams gavus Lietuvos banko leidimą, LR teisės aktuose nustatytais terminais.

XVII. FONDO VALDYMO IR ĮSIPAREIGOJIMU PAGAL SUTARTIS PERDAVIMO KITAI PENSIJŲ KAUPIMO BENDROVEI ATVEJAI IR TVARKA

118. Valdymo įmonė turi teisę perduoti kitai pensijų kaupimo bendrovei teises ir pareigas, atsirandančias iš Sutarčių, tik gavus Lietuvos banko leidimą.

119. Valdymo įmonė privalo perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš Sutarčių, kitai pensijų kaupimo bendrovei šiais atvejais:

- 119.1. teismui priėmus sprendimą likviduoti Valdymo įmonę;
- 119.2. prieš pradedant savanorišką likvidavimo procedūrą;
- 119.3. kai Valdymo įmonei iškelta bankroto byla;
- 119.4. Lietuvos bankui įpareigojus;
- 119.5. kai panaikinamas ar sustabdomas Valdymo įmonės veiklos licencijos galiojimas.

120. Lietuvos banks nustato teisius ir pareigų pagal Sutartis per davimui kitai pensijų kaupimo bendrovei tvarką.

121. Dalyvis turi teisę iki šių teisių ir pareigu per davimui per 3 (tris) mėnesius nuo informacijos apie Valdymo įmonės ketinimą perduoti teises ir pareigas, atsirandančias iš Sutarčių, išsiuntimo jam dienos pereiti į kitą savo pasirinktą Valdymo įmonęs ar kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą, nedarant jokių atskaitymų. Jeigu per šiame punkte nurodytą laikotarpį Dalyvis nesudarė kitos pensijų kaupimo sutarties, teisės aktų nustatyta tvarka toks Dalyvis ir jam priklausančios lėšos perkeliami į kitą pensijų fondą nedarant jokių atskaitymų.

122. Perduodant teises ir pareigas, atsirandančias iš Sutarčių, kartu perduodamas ir pensijų turtas.

XVIII. FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS

123. Pensijų fondas turi lyginamąjį indeksą.

124. Pensijų fondo lyginamasis indeksas parenkamas taip, kad kuo tiksliau atspindėtų Taisyklių nustatyta investavimo strategiją bei strateginių Fondo investicijų paskirstymą.

125. Skelbdama Pensijų fondo finansinius rezultatus, Valdymo įmone juos lygina su Pensijų fondo lyginamuoju indeksu Lietuvos banko nustatyta tvarka.

126. Informacija apie Pensijų fondo lyginamąjį indeksą ir jo sudėtį skelbiama Valdymo įmonės interneto svetainėje www.sb.lt bei Pensijų fondo finansinėje metų ataskaitoje.

XIX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

127. Esant neatitikimui tarp Taisyklių ir LR teisės aktų, taikomos LR teisės aktų nuostatos.

128. Dalyvių ir valdymo įmonės ginčai sprendžiami bendru susitarimu, o jei neišsprendžiami bendru susitarimu – ginčai, kylanči iš finansinių paslaugų teikimo, gali būti nagrinėjami Lietuvos banke (adresas – Totorių g. 4, Vilnius, interneto svetainė – www.lb.lt) arba Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka teismuose pagal Valdymo įmonės buveinės vietą.

FONDO INVESTAVIMO STRATEGIJA

Pensijų fondo investavimo strategija:

Pensijų fondo investavimo strategija remiasi prielaida, pagrįsta daugelio Dalyvių ilgalaikiu investavimo horizontu, todėl iki 100 procentų Pensijų fondo grynujų aktyvų lėšų gali būti investuojama akcijų rinkose, prisiimant su tuo susijusią riziką, ir siekiant aukštesnio pelningumo ilgu laikotarpiu. Didesnį tikėtiną akcijų rinkų pelningumo snyvarimą siekiam atsvirti vidutiniškai stabilesnį pelningumą generuojančiomis investicijomis, kaip kad vyrainiusių vertybinių popieriais, kredito įstaigų ir kitų bendrovinių skolos VP, indėliais ir pan., į kuriuos investuojama likusi Fondo grynujų aktyvų dalis. Investuojant specializacija geografinėje zonoje ar pramonės šakoje nebus taikoma. Reikšmingą pensijų fondo investicijų dalį sudaro investicijos, kuriomis skatinami aplinkos, socialiniai ar valdyseños (ESG) ypatumai.

1. Fondo lėšos investuojamos tik iš:

- 1.1. Pensijų turtas investuojamas iš VP ir Pinigų rinkos priemones, kurie:
  - 1.1.1. yra įtraukti į prekybą rinkoje, kuri pagal Finansinių priemonių rinkų įstatymą laikoma reguliuojama ir veikiančia Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje, ir (arba)
  - 1.1.2. yra įtraukti į prekybą kitoje valstybėje (išskyrus valstybės nares) pagal nustatytas taisykles veikiančioje, pripažintoje, prižiūrimoje ir visuomenei prieinamoje rinkoje, jeigu ši rinka yra nurodyta pensijų fondo Taisyklėse¹, ir (arba)
- 1.2. išleidžiamus naujus VP, jeigu emisijos sąlygose yra numatyta išpareigojimas įtraukti šiuos VP į prekybą reguliuojamoje rinkoje ne vėliau kaip per vienus metus nuo išleidimo, jeigu ši rinka yra nurodyta Taisyklėse;
- 1.3. KIS investicinius vienetus (akcijas), kurių lėšos investuojamos tik iš Fondo investavimo strategijoje nurodytus investavimo objektus, akcijas ar investicinius vienetus ir kurie atitinka Taisyklėse ir teisės aktuose nustatytas sąlygas
- 1.4. ne ilgesniam kaip 12 (dvyniukos) mėnesių terminui padėtus indėlius, kuriuos galima atsiimti pareikalavus ir esantys kredito įstaigose, kurių buveinė yra valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje rizika ribojanti priežiūra yra ne mažiau griežta nei Europos Sajungoje;
- 1.5. Išvestines finansines priemones – su vertybinių popieriais, valiutomis, palūkanų normomis ar pajamingu susieti pasirinkimo, ateities, apsikeitimui, išankstiniai palūkanų normos sandoriai, naudojami siekiant valdyti sisteminę bei valiutų riziką;
- 1.6. kredito išpareigojimų nevykdymo apsikeitimo sandorius, kurie naudojami siekiant sumažinti emitento riziką;

- 1.7. kitus investavimo objektus, atitinkančius Taisyklėse ir teisės aktuose nustatytas sąlygas.

2. Pensijų fondo lėšos gali būti investuojamos visomis pasaulyje valiutomis.

Diversifikuotas Pensijų fondo investicijų portfelis

3. Valdymo įmonė, investuodama Pensijų turta, laikosi šių reikalavimų:
  - 3.1. i vieno emitento perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 5 proc. Fondo turta sudarančių grynujų aktyvų išskyrus 3.2., 3.5. ir 3.6. punktuose numatytais atvejus;
  - 3.2. i vieno emitento perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones gali būti investuota daugiau kaip 5 proc., bet ne daugiau kaip 10 proc. Fondo turta sudarančių grynujų aktyvų, su sąlyga, kad tokios investicijos bendra suma nebūs didesnė kaip 40 proc. grynujų aktyvų (šis apribojimas indėliams netaikomas);
  - 3.3. investicijos į indėlius vienoje kredito įstaigoje negali sudaryti daugiau kaip 20 proc. Fondo turta sudarančių grynujų aktyvų;
  - 3.4. bendra investicijų suma į vieno asmens išleistus perleidžiamuosius VP, pinigų rinkos priemones ar indėlius negali būti didesnė kaip 20 proc. Fondo turta sudarančių grynujų aktyvų;
  - 3.5. investicijos į valstybės, kurios kredito reitingas ne mažesnis negu Lietuvos, išleistus arba garantuotus perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones negali būti didesnės kaip 35 proc. Fondo turta sudarančių grynujų aktyvų vertės. Lietuvos bankas į šioje dalyje numatytais perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones gali leisti investuoti ir didesnė dalį grynujų aktyvų, jeigu tokiu atveju Dalyvių interesai būtų pakankamai apsaugoti, investuota į ne mažiau kaip 6 emisijų perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones, o į vienos emisijos perleidžiamuosius VP ar pinigų rinkos priemones investuota ne daugiau kaip 30 proc. grynujų aktyvų;
  - 3.6. investicijos į obligacijas, išleistas tokios valstybėje narėje registruotą buveinę turinčios kredito įstaigos, kuri, siekiant apsaugoti obligacijų savininkų interesus, yra tos valstybės specialiai prižiūrima pagal teisės aktus, o iš obligacijų leidimo gauta suma visam obligacijų galiojimo laikui investuojama į tokį turta, kurio pakaktu patenkinti obligacijų savininkų reikalavimus ir iš kurio – emitento nemokumo atveju – obligacijų savininkų reikalavimai išmokėti pagrindinę sumą ir palūkanas būtų patenkinti pirmumo teise, negali būti didesnės kaip 25 proc. grynujų aktyvų. Kai į tokias vienos emitento obligacijas investuojama daugiau kaip 5 proc. grynujų aktyvų, bet ne daugiau kaip 25 proc. grynujų aktyvų, bendra tokios investicijų suma negali būti didesnė kaip 80 proc. grynujų aktyvų;

¹ Nustatomas tokis VP biržų ir rinkų sąrašas:

Albertos VP birža (Kanada), Australijos vertybinių popierių birža (Australija), Arizonos VP birža (JAV), Čikagos vertybinių popierių birža (JAV), Filadelfijos vertybinių popierių birža (JAV), Vienos vertybinių popierių birža (Austrija), EASDAQ (Belgija), Barselonos vertybinių popierių birža (Ispanija), Madrido vertybinių popierių birža (Ispanija), Amsterdamo vertybinių popierių birža (Nyderlandai), Airijos vertybinių popierių birža (Airija), Dublino vertybinių popierių birža (Airija), Italijos vertybinių popierių birža, Atėnų vertybinių popierių birža (Graikija), Liuksemburgo vertybinių popierių birža, Oslo vertybinių popierių birža (Norvegija), Lisabonos vertybinių popierių birža (Portugalija), Paryžiaus vertybinių popierių birža (EURONEXT) (Prancūzija), Stokholmo vertybinių popierių birža (Švedija), Frankfurto vertybinių popierių birža (Vokietija), Vokietijos vertybinių popierių birža (Vokietija), Helsinkio vertybinių popierių birža (Suomija), Kopenhagos vertybinių popierių birža (Danija), Londono vertybinių popierių birža (Didžioji Britanija), Australijos vertybinių popierių birža, Toronto vertybinių popierių birža (Kanada), Prahos vertybinių popierių birža (Čekija), Budapesto vertybinių popierių birža (Vengrija), Tokijo vertybinių popierių birža (Japonija), Osakos vertybinių popierių birža (Japonija), Korėjos vertybinių popierių birža, Meksikos vertybinių popierių birža, Naujosios Zelandijos vertybinių popieriu

birža, Varšuvos vertybinių popierų birža (Lenkija), Bratislavos vertybinių popierų birža (Slovakija), Šveicarijos vertybinių popierų birža, Ciuricho vertybinių popierų birža, Ženevos vertybinių popierų birža, Bazello vertybinių popierų birža (Šveicarija), Stambulo vertybinių popierų birža (Turkija), Niujorko vertybinių popierų birža (JAV), Amerikos akcijų birža, Čikagos pasirinkimo sandorių birža (Chicago Board of Options Exchange), NASDAQ (JAV), Monrealio vertybinių popierų birža, Kanada, Vankuverio vertybinių popierų birža (Kanada), Ramiojo vandenyno regiono vertybinių popierų birža (JAV), Reikjaviko vertybinių popierų birža, Islandija, Buenos Aires vertybinių popierų birža (Argentina), Panamos vertybinių popierų birža (Panama), Rio de Žaneiro vertybinių popierų birža, San Paulo vertybinių popierų birža (Brazilija), Johannesburgo vertybinių popierų birža (Pietų Afrikos Respublika), Honkongo vertybinių popierų birža (Honkongas), Kuala Lumpuro vertybinių popierų birža (Malaizija), Tailando vertybinių popierų birža (Tailandas), Singapūro vertybinių popierų birža (Singapūras), Nacionalinė Indijos vertybinių popierų birža (Indija), Tel Avivo vertybinių popierų birža (Izraelis), Zagrebo vertybinių popierų birža (Kroatija), Bukarešto vertybinių popierų birža (Rumunija), Bulgarijos vertybinių popierų birža (Bulgarija), Ukrainos vertybinių popierų birža (Ukraina).

- 3.7. bendra investicijų į bendrovių, kurioms nėra suteiktas kredito reitingas, arba į bendrovių su žemesniu negu investiciniu reitingu obligacijas ar kitų formų ne nuosavybės vertybinius popierius vertė negali viršyti 20 proc. Fondo grynuų aktyvų.
- 3.8. 3.5. ir 3.6. punktuose numatyti perleidžiamieji VP ir pinigų rinkos priemonės nėra išskaitomi skaičiuojant investicijas, kurioms pagal 3.2. punktą taikoma maksimali leistina 40 proc. riba. 3.1.-3.7. punktuose numatytos ribos negali būti sudedamos, todėl investicijų į vieno asmens išleistus perleidžiamuosius vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones, indėlius suma negali būti didesnė kaip 35 proc. Fondo turta sudarančių grynuų aktyvų.
- 3.9. į įmonių, priklausančių grupėi, kuri turi sudaryti konsoliduotas finansines ataskaitas, išleistus perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones gali būti investuota ne daugiau kaip 20 proc. Fondo turta sudarančių grynuų aktyvų;
- 3.10. alternatyvių turto klasių rinkose per 9 punkte numatytais subjektus gali būti investuota ne daugiau kaip 30 proc. Fondo grynuų aktyvų. Subjektais, per kuriuos Fondo turtas investuojamas į alternatyvių turto klasių rinkas ir kurie nėra laikomi KIS, laikytini emitentais Finansinių priemonių portfelio diversifikavimui taikomu reikalavimų prasme.
- 3.11. iš viso alternatyvių turto klasių rinkose per 9 punkte numatytais subjektus ir 6 punkte numatytais kolektyvinio investavimo subjektus gali būti investuota ne daugiau kaip 30 procentų Fondo grynuų aktyvų.
- 4. Leidžiama investuoti į investicinius vienetus ar akcijas tik tokių KIS, kurie atitinka šias sąlygas:
  - 4.1. yra licencijuoti valstybėje narėje arba Ekonominiu bendaradarbiavimu ir plėtros organizacijos narėje ar tokiuoje valstybėje, kurioje priežiūra yra ne mažiau griežta, negu numatyta pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/65/EB nustatytas taisykles, o Lietuvos bankas bendaradarbiauja su atitinkama užsienio priežiūros institucija. Tuo atveju, kai valstybė, kurioje KIS yra licencijuotas, nėra valstybė narė arba Ekonominiu bendaradarbiavimu ir plėtros organizacijos narė, būtinas Lietuvos banko ir tokios valstybės atitinkamos priežiūros institucijos bendaradarbiavimas dvišaliu ar daugiašaliu susitarimų paskelbtu priežiūros institucijos interneto svetainėje, pagrindais;
  - 4.2. subjektų dalyvių teisių apsauga, išskaitant turto atskyrimo, skolinimosi, skolinimo ir turto, kurio subjektas neturi, pardavimo reglamentavimą, yra ne mažiau griežta, negu numatyta pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/65/EB nustatytas taisykles;
  - 4.3. subjektai teikia savo veiklos pusmečio ir metų ataskaitas, leidžiančias įvertinti jų turta ir išpareigojimus, pelną ir veiklą per ataskaitinį laikotarpį;
  - 4.4. ne daugiau kaip 10 proc. jų grynuų aktyvų gali būti investuota į kitų KIS investicinius vienetus ar akcijas;
- 5. I kiekvieną iš 4 punkte numatytais subjektų gali būti investuota ne daugiau kaip 20 proc. Fondo grynuų aktyvų.
- 6. I 4 punkte nurodytų sąlygų neatitinkančių KIS investicinius vienetus ar akcijas gali būti investuojama iki 30 proc. Fondo grynuų aktyvų, jeigu tokie KIS atitinka šias sąlygas (išskyrus KIS, investuojančius alternatyvių turto klasių rinkose):
  - 6.1. KIS ir (ar) jo valdytojas yra autorizuotas (licencijuotas, jam suteiktas leidimas veikti ar dėl jo atliktas analogiškas veiksmas), o jo priežiūra, kuri
- turi būti ne mažiau griežta negu Lietuvos banko vykdoma specialiųjų KIS ir (ar) jų valdytojų priežiūra, vykdo atitinkamos valstybės priežiūros institucija;
- 6.2. Lietuvos bankas dvišaliu ar daugiašaliu susitarimo, paskelbtu priežiūros institucijos interneto svetainėje, pagrindu bendaradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, jeigu ši valstybė nėra Ekonominiu bendaradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė;
- 7. I kiekvieną iš 6 punkto sąlygas atitinkančių KIS gali būti investuota ne daugiau kaip 5 proc. Fondo grynuų aktyvų.
- 8. Tokie KIS, kuriuos valdo ta pati Valdymo įmonė ar tokios valdymo įmonės, kurių daugiau nei pusę organų narių yra tie patys asmenys ar kurias kontroliuoja tas pats asmuo arba kurių viena turi daugiau kaip 10 proc. balsų kitos valdymo įmonės visuotiniame akcinių susirinkime, laikomi susijusiais. Jeigu bent vienas iš išvardytų subjektų yra Valdymo įmonė, tai Fondo turtas į susijusių KIS investicinius vienetus arba akcijas gali būti investuojamas tik grynuų aktyvų verte.
- 9. Fondo turtas gali būti investuojamas rizikos kapitalo, privataus kapitalo ir kitų alternatyvių turto klasių rinkose (kaip tai apibréžta Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme) (toliau - alternatyvių turto klasių rinka), jeigu subjektas, išskaitant KIS, per kurį investuojama, atitinka šias sąlygas:
  - 9.1. vykdoma subjekto ir (ar) jo valdytojo priežiūra, išskaitant ir kitą negu valdymo įmonių licencijavimo ir veiklos priežiūrą, arba nustatytos kitos Lietuvos bankui priimtinios subjekto kontrolės užtikrinimo priemonės;
  - 9.2. nuostoliai, kuriuos Fondas gali patirti turėdamas subjekto finansines priemones, yra ne didesni negu už juos sumokėta pinigų suma;
  - 9.3. jeigu užsienio subjektas yra prižiūrimas užsienio priežiūros institucijos, Lietuvos bankas dvišaliu ar daugiašaliu susitarimo, paskelbtu priežiūros institucijos interneto svetainėje, pagrindu bendaradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, kai ši valstybė nėra valstybė narė arba Ekonominiu bendaradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė.
- 10. Sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties priima Valdymo įmonės investicinių komitetas, kurio sudėtį nustato Valdymo įmonės valdyba savo sprendimu ir Valdymo įmonės generalinio direktoriaus įgalioti veikti Fondo vardu asmenys (Fondo valdytojai).
- 11. Valdymo įmonės investicinio komiteto priimti sprendimai dėl Fondo investicijų portfelio sudėties vykdomi remiantis Valdymo įmonės patvirtinta Investicinių sprendimų vertinimo, priėmimo ir vykdymo politika. Ši politika taip pat reglamentuoja investicijų, į kurias investuojamas Fondo turtas, detalaus vertinimo ir investicinių sprendimų priėmimo tvarką.
- 12. Valdymo įmonė užtikrina, kad investicinių sprendimų vykdymo politika ir visi esminiai jos pakeitimai būtų prieinami Fondo Dalyviams.
- 13. Priimti investiciniai sprendimai yra vykdomi arba perduodami vykdyti kitam subjektui, veikiant geriausiais Fondo interesais ir siekiant geriausio rezultato, vadovaujantis LR teisés aktais ir Investicinių sprendimų vertinimo, priėmimo ir vykdymo politikos nuostatomis.
- 14. Valdymo įmonės investicinius komitetas, priimdamas sprendimus dėl Fondo investicijų portfelio sudėties, privalo atsižvelgti į esamą portfelio rizikingumą, taip pat į priimamų investicinių sprendimų poveikį bendram portfelio rizikingumui.
- 15. Portfelio rizika išskaidoma diversifikujant investicijų portfelį pagal Taisykles numatytais diversifikavimo reikalavimus.

16. Valdymo įmonė įsipareigoja ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus peržiūrėti investavimo strategiją, o, prieikus, ją pakeisti.
17. Valdymo įmonės turimos kurio nors akcijas išleidžiančio asmens akcijos kartu su valdomų pensijų fondų turimomis to asmens akcijomis negali suteikti daugiau kaip 1/10 visų balsavimo teisių akcijas išleidžiančio asmens visuotiniame akcininkų susirinkime.
18. Fondo turto gali būti įsigytama ne daugiau kaip:
  - 18.1. 10 proc. visų balso teisių nesuteikiančių akcijas išleidžiančio asmens akcijų;
  - 18.2. 10 proc. visų VP išleidžiančio asmens obligacijų ir kitų formų ne nuosavybės VP;
  - 18.3. 10 proc. vieno pinigų rinkos priemones išleidžiančio asmens išleistų pinigų rinkos priemonių;
  - 18.4. 10 proc. kito KIS investicinių vienetų arba akcijų.
19. 18.2., 18.3. ir 18.4. papunkčiuose nustatyto draudimo galima nesilaikyti įsigijimo momentu, jeigu bendra tū VP ar pinigų rinkos priemonių vertė negali būti apskaičiuota. 18.2. ir 18.4. papunkčiuose numatyti apribojimai netaikomi VP ir pinigų rinkos priemonėms, kurias išleido ar garantavo valstybė ar savivaldybės.
20. 17 – 19 papunkčiuose nustatyti apribojimai netaikomi investicijoms alternatyvių turto klasių rinkose.
21. Valdymo įmonė priimdamas investicinius sprendimus, siekia vertinti visas rizikas ir veiksnius, galinčius turėti įtakos investicijų vertei ir rezultatams. Atitinkamai Valdymo įmonė vertina ir konkrečiai analizuojamai investicijai

aktualius ESG veiksnius bei su jais susijusias rizikas. Fondo tikslas nėra tvarios investicijos, kaip tai apibrėžta 2019-11-27 Europos parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/2088 dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo finansinių paslaugų sektoriuje, tačiau Fondas yra skirtas skatinti aplinkos ar socialinius ypatumus, arba kokį nors šių ypatumų derinį. Detalesnė informacija pateikiama ikišutartinės informacijos apie tvarumą atskleidimo dokumente.

22. Fondas gali nesilaikyti šiame skyriuje nustatytų investavimo aprıbojimų, jeigu jis pasinaudoja turimų VP ar pinigų rinkos priemonių suteikiama pirmumo teise. Tokiu atveju, taip pat tada, kai investavimo taisyklių reikalavimai pažeidžiami dėl priežascių, nepriklausančių nuo Valdymo įmonės, neatitikimas turi būti pašalintas kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 6 mėnesius. Šio termino gali būti nesilaikoma, kai yra visos šios sąlygos: 1) investuojama alternatyvių turto klasių rinkoje; 2) subjektas, išskaitant kolektyvinio investavimo subjektus, per kurį investuojama, yra uždarojo tipo; 3) nesilaikant šio termino pensijų fondo dalyvių interesai geriau tenkinami negu jo laikantis. Tokiu atveju investavimo aprıbojimų neatitikimas privalo būti pašalintas ne vėliau, negu nustatyta investicijos išpirkimo data arba numatyta subjekto veiklos pabaigos data, kai konkreti išpirkimo data nėra nustatyta.